

N. C. Jensen: Jeg vil begynde med at rette et Spørgsmaal til den højtærede Landbrugsminister om, hvorledes Forholdet vil stille sig med Hensyn til Lejehuse og Lejehusmænd. Jeg er ikke klar over, om disse Lejehusmænd, hvis de ønskede at overtage et saadant Lejehus med Jordtiliggende, som var særlig matrikuleret, kunde faa Tilladelse til at gaa ind under den Klasse, der her betegnes som Stats-husmænd. Jeg tror, det har sin overordentlig store Betydning at faa et bestemt Svar i den Henseende fra den højtærede Landbrugsminister, thi det kommende Udvalg maa, antager jeg, beskæftige sig med disse Forhold. Jeg er ganske vist ikke i Tvivl om, at Lejehusmændene betragtes som Landarbejdere og som saadanne ere fuldt berettigede til at faa en Statshusmandslod. Men jeg kunde meget vel tænke mig, at der var mange Lejehusmænd i dette Land og navnlig ved de store Gaarde, som kunde ønske og maaske ogsaa faa Lejlighed til at købe den Jordlod, de som Lejehusmænd have dyrket i en Aarrække, og der er jeg ikke klar over, om man, dersom en saadan Jordlod er skilt fra den øvrige Ejendom, hvortil den ellers hører, og staar som særlig matrikuleret, efter Lovforslaget er berettiget til at lade den blive et Statshusmandsbrug. Jeg tror, som sagt, det har overordentlig stor Betydning at faa dette Spørgsmaal drøftet og klarlagt i det kommende Udvalg, medmindre maaske den højtærede Landbrugsminister kan give et saa fyldestgørende og klart Svar, at denne Drøftelse kan betragtes som overflødig.

Jeg glædede mig overordentlig over, at den Tanke, der har været peget paa fra forskellige Sider, fandt — saaledes forstod jeg det — en næsten ubetinget Tilslutning hos Landbrugsministeren, idet han ikke vilde være en Modstander af, at § 4 i Lovforslaget udgaar. I Virkeligheden har man under disse Dages Forhandlinger fra alle Sider været enig om, at det at sætte en Grænse enten paa 8 eller 12 Tdr. Land var ret meningsløst, at det var Pengespørgsmaalet, det drejede sig om. Men maa jeg her gøre en Bemærkning til det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen). Han sagde i Gaar, at det var ligegyldigt, enten der stod 8 Tdr. Land eller der stod 100 Tdr. Land. Det maa vel forstaas saaledes, at for det ærede Medlem var det ret ligegyldigt, om denne Paragraf gik ud eller den blev staaende. I saa Fald viser det, at det ærede Medlem fra Sorø, som undertiden maaske lidt

overdrevent og med vel stærke Ord gør sig til af at være Husmændenes Talsmand, ikke har forstaaet, hvorledes Forholdene ere i Jylland, navnlig i Midtjylland. Thi det er sikkert, at § 4 har været den største Hindring for denne Sags Udvikling der, hvor der har været en Vurderingskommissions Formand, som vilde søge at lægge Vanskeligheder i Vejen for en Udvikling af Statshusmandslodder i den Forstand, at det skulde være selvstændige Jordbrug. Thi naar Vurderingskommissionens Formand holdt sig strengt til Grænsen, de 12 Tdr. Land, og havde den Opfattelse, at det gjaldt om at holde disse Husmandslodder saa smaa som muligt, og derfor ikke vilde give en direkte anbefaling til Ministeren, hvis Tilladelse skal til, for at man kan gaa over de 12 Tdr. Land, er denne Paragraf kommen til at virke i højeste Grad hemmende. Det har ogsaa vist sig i et Tilfælde, der har fundet Sted i Vejle Amt. Det ærede Medlem for Aalborg Amts 3die Valgkreds (J. H. Jensen) nævnede dette Spørgsmaal i Forbindelse med sin Omtale af, hvorledes Udviklingen havde fundet Sted i de forskellige Amter i dette Land, og sagde da bl. a., at det kunde være interessant at faa at vide, hvorledes de forskellige Kommissionsformænd i Amterne havde stillet sig, og om deres Stilling kunde være Aarsagen til, at der f. Eks. i Vejle Amt saa at sige ingen var, medens der i Randers Amt var kommet mange Hundrede. Jeg vil sige til det ærede Medlem for Aalborg Amts 3die Valgkreds, at det er sikkert, at det har været Kommissionsformanden i Forbindelse med § 4 i den bestaaende Lov, der har været en Hindring for, at Bestemmelsen om disse Jordlodder kunde blive praktiseret, i hvert Fald i store Dele af Vejle Amt.

Jeg har forskellige Gange rettet Henvendelser til det ærede Medlem fra Lejre (Ole Hansen), da han stod som Landbrugsminister, og gjort ham opmærksom paa dette Forhold. Jeg har modtaget mangfoldige Klager i den Retning, snart fra den ene Egn og snart fra den anden, og jeg har benyttet Lejligheden til, stærkest sidste Gang Lovforslaget var til Behandling, at gøre den højtærede Landbrugsminister opmærksom paa, at der var et Misforhold til Stede, som burde rettes. Den daværende Landbrugsminister tog aldrig noget som helst Hensyn dertil, og jeg tror i det hele at kunne paavise, at den Stilling, den tidligere Landbrugsminister indtog saavel i dette Forhold som angaaende Udstykning af Jord i disse